

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ו - אולם

בלבבי משכן אבנה

אולם

אולם - כמו שנאמר בקרא, "אולם חי אני" וכן ע"ז הדרך, **אולם** משמש בלשון הקודש מלשון של הגבלת הדבר שנאמר, כלומר שמה שנאמר הוא עד כאן, עד השתא. ובלשון נוספת **אולם** משמש בלשון הקודש כשם תואר מקום, ובעיקר מתגלה הדבר בבית המקדש, יש קודש הקודשים, היכל, ולאחריהם מקום האולם. שרשי הדברים, אולם נקרא אולם מלשון אלם, יש מדבר שזהו עיקר שם מדרגת האדם בהדרגה של דומם צומח חי מדבר, ומי שנחסר לו עיקר מדרגת המדבר שבו הוא הנקרא אלם.

כח הדיבור שבבריאת העולם וכח הגערה - האילמות שבבריאה

שורש כל הבריאה כולה - "בעשרה מאמרות נברא העולם", "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם", ושורש העשרה מאמרות הם עשרת הדברות. המאמרות הם בלשון אמירה בבחינת "אמירה רכה" והדיברות הם בלשון דיבור שהוא קשה, זהו השורש של מציאות הבריאה. "ויאמר - ויעש" שהמעשה של הבורא יתברך שמו הוא בבחינת "ותגור אומר ויקם לך", "בדבר מלך שלטון", שהדיבור עצמו הוא גופא נקודת הפועל של הדבר. וכמו שאומרת הגמ' בחגיגה שמתחילה היה העולם מתפשט עד שגער בעולמו ואמר לעולמו די, השורש של "היה העולם מתפשט" הוא בכח הדיבור עצמו ב"ויאמר - ויעש" - הוא מונח באמירה ובעומק יותר בדיבור, כלומר, היה מונח בדיבור ובאמירה כח של "מתפשט" עד שגער בעולמו ואמר לעולמו די כלומר - שזהו ע"י מימרא נוספת של "גער בעולמו ואמר לעולמו די", אבל בעשרה דיברות ובעשרה מאמרות עצמם מונח הכח של "היה מתפשט", ועל גבי כך חל מציאות של "גער בעולמו ואמר לעולמו די", כל "גער" הגדרתו היא לא שהוא אמר, אלא שמכח תנועת הפה המוציאה הבל של קול כאלם, מכח כך נעשה ה"גער בעולמו ואמר לעולמו די", וא"כ, הבריאה נבראה מכח אמירה, מכח דיבור, ומצד כך היה העולם מתפשט, וההגבלה - הגבול של מציאות הבריאה הוא לא מכח הדיבור אלא מכח הגערה ע"י שהוא גוער בדבר שזה בבחינת אלם שאינו יכול לדבר אבל הוא יכול לגעור, וכמו שמצינו בלשונות חז"ל ובלשונות הפוסקים "גוערים בו" שזה לא מאמר ולא דיבור אלא זה השמעת קול כאלם, וזה הגבול שחל במציאות הבריאה "גער בעולמו ואמר לעולמו די". זהו השורש של מציאות הבריאה.

ובעומק א"כ, כאשר נעשה מציאות של גערה - להבין ברור - הגערה לא חלה רק על ה"פועל יוצא" של ה"אמר לעולמו די" כלומר שרק בפועל יוצא של "עולמו" חל מקום הגערה, אלא "גער בעולמו ואמר לעולמו די" עומק דברי חז"ל הם, שהגערה חלה על עצם המאמרות, זהו "גער בעולמו ואמר לעולמו די" שהגערה חלה על עצם ה"אמר", על

המאמרות של מציאות הבריאה, וזה ה"ואמר לעולמו די", כלומר שעל המאמרות גופא, בהם נעשה מציאות של "די", והיינו שב"גער" עצמו לא היתה אמירה אלא גערה, רק שהגערה חלה על עצם המאמר, זהו "גער בעולמו" שהגערה כביכול, גורמת למאמר של "אמר לעולמו" שיהיה "אמר לעולמו די", היא הופכת את האמירה ל"די", זהו "אמר לעולמו די". ועוד פעם שיהיה ברור – אין כוונת הדבר שנעשה עוד אמירה שאומרת "די" אלא הגערה הופכת את המאמרות שעד עכשיו היה מכחם "העולם מתפשט", שמעתה המאמרות נהפכים לדבר שיש בו מציאות של גבול, מציאות של "די", האמירה עצמה הופכת להיות למציאות של "די".

וכאן מונח נקודת העומק, שהמאמרות והדיברות מצד עצמם הם ללא גבול שאין בהם "די", וכשחל הגערה, אי"ז גערה כתוספת, כנקודה שהיא חוץ לדבר, אלא היא חלה על עצם המאמרות והדיברות כמו שנתבאר, וכיון שנתבאר שהגערה היא באופן של אלם, א"כ, כאשר נעשה המציאות של אותה גערה, הגערה פועלת שהמאמרות עצמם יש בהם צד של אילמות, כי הגערה הגבילה את עצם המאמרות, וההגבלה בעצם המאמרות גורמת לידי כך, שהמאמר אין בו את כל ההוצאה לפועל של כח המאמר שבו, וכן בדיבור שבדיברות אין את ההוצאה של כל שלימות כח הדיבור שבו לפועל, אלא חלקו נשאר בגבול של "גער ואמר לעולמו די", ועי"כ המאמרות והדיברות עצמם הופכים להיות במציאות של אלמים.

האילמות שמונח בתוקף שבכח הדיבור

ותוקף נקודת הדבר לפי"ז, להבין עמוק יותר, הרי כמו שהוזכר בראשית הדברים יש "עשרה מאמרות שבהם נברא העולם" ויש עשרה דיברות שבהם ניתנה תורה, וכיון ש"איסתכל באורייתא וברא עלמא" שהשורש זה אורייתא והפועל יוצא הוא "עלמא", כך גם הדיברות הם השורש והפועל יוצא הם המאמרות, ברור ופשוט, ולפי"ז הרי אמירה היא לשון רכה, כל' הפסוק "כה תאמר לבית יעקב" שאומרים חז"ל שזה אמירה רכה לנשים, ודיבור הוא לשון קשה כמו שאומרת הגמ' במכות על הפסוק "דיבר אדוני הארץ אתנו קשות", וא"כ, כל גערה, היא לא באה מהמקום של "אמירה" כי הרי אמירה היא "אמירה רכה" אלא השורש של מציאות הגערה היא מכח התוקף שנמצא בדיבור שיש בו תוקף של "דיבר אדוני הארץ איתנו קשות", משם הושרש שורש של גערה שהיא באופן של 'קשות'.

וביתר עומק, כאשר נעשה מציאות של אלם, כל אלם זה לשון של אלם, לשון של תוקף, האלם הוא מי שכח המאמר שלו חזר לכח הדיבור, כי אילו הוא היה נשאר במדרגה של אמירה, שהיא אמירה של לשון רכה, הוא לא היה יכול להיות אלם שהוא מלשון של אלם תקיף, אלא שכיון שהמאמר שלו חזר למציאות הדיבור, ה"אמירה רכה" נכללת בדיבור שהוא קשה, וכאן מונח כבר דיבור קשה שהוא משורש הכח של אילמות ותוקף.

ולפי"ז בהבנה בהירה, מאיפה מגיע המציאות של האילמות בפועל – יש את העשרה דיברות שבהם ניתנה תורה, וכמו שאומרים חז"ל כידוע מאד, כמו שמבואר במס' שבת, העשרה דיברות הללו הקיפו את כל העולם כולו, וכמו שאומרים חז"ל בכמה מקומות, לאחר מכן הדיבור הזה הוא הדיבור שנחקק במציאות הלוחות,

וברור ופשוט, שכאשר לאחר מכן היה מציאות של שבירת הלוחות, השבירה לא היתה רק בלוחות, אלא השבירה היתה בעצם הכח המדבר שבדיבור, לא במדבר עצמו ח"ו, אבל בכח הדיבור שנמצא בדברות, שם היה שורש השבירה, וכמו שנתבאר שבראשית הבריאה כשנעשה ה"גער בעולמו ואמר לעולמו די", ההגבלה לא נעשתה בעולם כפשוטו אלא היא נעשתה במאמרות עצמם, שבהם נעשה כח ההגבלה של ה"גער בעולמו ואמר לעולמו די", מעין כך כמו שברור, גם ביחס למציאות שבירת הלוחות, השבירה לא היתה רק בלוחות עצמם, שהם המקביל לעולם שעליו נאמר "גער בעולמו", אלא השבירה חלה כביכול, במציאות האותיות עצמם, בכח הדיברות שלהם, בהם נעשה מציאות של שבירה, ושורש מציאות השבירה הוא מכח שדיבור הוא לשון קשה כל' הקרא שהזכר "דיבר אדוני הארץ איתנו קשות", וכאשר חל בהם מציאות שבירה, מתגלה שהם הופכים להיות מדיבור שהוא לשון קשה למציאות של אילמות, הם הופכים להיות אילמים מכח התוקף שבדיבור, כלומר- האילמות הזו שבדיבור, היא גורמת שהדיבור הזה הופך להיות בבחינת אולם, זה נקרא שבירת הלוחות בשרשה שבעצם הדיבור.

וא"כ, ההגדרה היוצאת מן הדברים - הגדרת שבירת הלוחות היא שהדיבור הפך להיות לבחינה של אולם שזהו גופא שורש שבירת הלוחות שהוא בשורש שבירת עצם הדיברות עצמם, וכאשר הדיבור הופך למציאות של אילמות, אין את עצם כח הדיבור כי לעצם הכח שנמצא בדיבור נעשה הגבלה, מציאות של גבול לדבר, זהו שורש האילמות שחלה בעצם הדיבור.

כח ה'דברתי אני עם ליבי' שבפנימיות האולם

ובדרך רמז, ולפי"ז, ומהות הדברים, המילה אולם עצמה [שהוא השורש למילה אולם, שלאט לאט נחזור אליו יותר] הוא באופן של אל - מ' שהוא פונה אל משהו אחר, שזהו אל. - והרי שורש האילמות מלא נמצא בעצם כח המדבר עצמו שהרי גם מי שהוא אולם יש לו את ההבחנה של דיבור, כמו שאומרים חז"ל במדרש בקהלת רבה לגבי הכוחות הנמצאים בלב, שאחד מהכוחות הוא שהלב מדבר כמו שנאמר "דיברתי אני עם ליבי", ומצד כך גם האולם יש לו את הכח של "דיברתי אני עם ליבי", ולפי"ז כח האילמות שחל באולם הוא רק בדיבור שהוא מוציא מן הכח לפועל, כלשון הגמ' "איתקל מילוליה" שזהו בהוצאה של הדיבור בה' מוצאות הפה שיוצאים כסדר מאותיות הגרון עד מדרגת אותיות השפתיים החיצוניות ביותר שיוצאות לחוץ שבהם נעשה המציאות של אילמות, וא"כ זה רק ביחס להוצאה של הדבר אבל עצם כח המדבר שבו קיים, ולכן הוא נקרא אולם מלשון אל כי בפניה שלו אל האחר יש את מציאות האילמות, אבל כאשר הוא פונה לעצמו ולא לזולתו, שמה יש לו כח של דיבור שזה "דיברתי אני עם ליבי", וכמו כן "ויאמר המן בליבו" וכן ע"ז הדרך, וכיון שאל -מ' זהו המציאות של האולם, לפי"ז בעשרה דיברות ועשרה מאמרות שהקב"ה דיבר כביכול, הרי "אחת דיבר אלקים שתים זו שמעתי" ומצד כך ה"אחת" שהקב"ה מדבר, הוא מדבר בעד עצמו דהיינו שכביכול הוא מדבר עם עצמו, אבל כאשר האותיות האלו נחקקים בלוחות והלוחות ניתנים לבני ישראל, שזה כל הווייתם של הלוחות, מציאות

שעומדת להתקבל אצל מישהו אחר, כאן מונח השבירה בעצם הדיבור עצמו, ולכן הלוחות ניתנו לאחר ארבעים יום שזהו האלם אל מ', ולאחר ארבעים יום כשמתגלה הניתנה לזולתו, שם חל מציאות שבירת הלוחות, מה שלאחר המ' ימים חל המציאות של השבירה כמו שנתבאר, ולא בעצם הדיבור זהו משום שעצם הדיבור עצמו הוא בבחינת "דיברתי אני עם ליבי" ורק בהתפשטותו לזולתו לאחר ארבעים יום חל מציאות השבירה.

נח הדיבור ונח האילמות שבאות ברית קודש

בלשון עמוקה יותר, אם האלם זה חל בהוצאה של הדיבור לחוץ, בהכרח שזה חל גם באדם עצמו באופן דק יותר, ושורש הדברים – שהרי כידוע עד מאד מדברי חז"ל, יש לאדם פה עליון ופה תחתון, הפה עליון זה כפשוטו, אחד מנקבי הגולגולת, ופה תחתון הוא מקום אות ברית קודש, ומצד כך יש את המילה היוצאת מן הפה העליון, ויש את ה"ברית מילה" הנמצאת באות ברית קודש לתתא, ברית הלשון וברית המילה מכוונים אהדדי, כדברי חז"ל כידוע מאד.

ולפי"ז, כמו שיש אלם בפה העליון שהוא מי שאינו מדבר, כך יש אלם תחתון במקום אות ברית קודש שהוא הנקרא עקר – מי שאינו מוליד, מי שאינו מוליד הוא אילם של פה תחתון, ולכן אין בו את מציאות הכח של הולדה,

וכח האילמות הזו מרומז דייקא אצל יוסף שמידתו היא אות ברית קודש, שבחלומות שהוא חולם והוא מספר לאביו ולאחיו, נאמר שם "והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה, והנה קמה אלומתי וגם נצבה וגו' אלומותיכם ותשתחוינה לאלומתי", הוא חולם על אלומים שהוא מלשון אילמות, והיינו משום שכח האילמות קיים בפה עליון וקיים בפה תחתון.

יש אילם שמתגלה מכח כך שהוא אינו מוליד כמו שהוזכר, ויש אילם בדיוק הפוך שהוא באופן של יורה כחץ שאינו במקומו שזה מה שנאמר אצל יוסף "ויפוזו זרועי ידיו", וכמו שאומרת הגמ' בסוטה כידוע שיצאו עשרה טיפים שזהו הכח של ה"יורה כחץ" של גבורה, והפגם של האלם שבדבר הוא הפוך, כלומר – אלם הוא או שאינו מוליד שזה העדר, או שנעשה תוקף של ריבוי דקלקול, זהו שתי צדדים של האילמות כמו שנתבאר, או שתיקה או גבורה של אילמות שמוציאה תוקף חזק יותר,

אבל בין כך ובין כך, זהו הברית שבפה תחתון שמתגלה ב"מאלמים אלומים וגו' קמה אלומתי", דייקא הוא חולם על אלומות כי תפיסתו היא תפיסת האלומה שהוא מלשון אילמות כמו שנתבאר.

וא"כ יש כח של דיבור בפה של האדם ויש בחינה של דיבור תחתון באות ברית קודש של האדם. – בשורש הפנימי שבדיבור של "דיברתי אני עם ליבי", אין מציאות של אילמות כלל אלא רק בדיבור שמתגלה במציאות של פה שזהו השלב של דיבור האדם בפועל, ובחלק הזה כמו בדוגמא השורשית שהוזכר אצל יוסף, נאמר בקרא לגבי יוסף "על פיך ישק כל דבר רק הכסא אגדל ממך", כלומר – כח הדיבור שבפה מתגלה בשלימותו.

שלימות הדיבור שבידיעת צ' לשון

ובעומק יותר כמו שמובא ברש"י מדברי חז"ל, שבא מלאך ולימדו ע' לשון, זה ההגדרה של אלם כאשר הוא מתגלה מצד נקודת התיקון למעלה שזה אותיות א' - מל מלשון של מילה, ומ' - ל' עולה ע' כלומר, שמתגלה מכח הא' - הלשון הקודש שהוא אחד, המל, השבעים לשון, ובקלקול זהו אלם שהוא איננו מדבר את אותם שפות.

ובדקות, כל אדם שאינו יודע שבעים לשון הוא בבחינת שחסר לו את המציאות השלימה של הדיבור והוא במידת מה אלם, -בהלכות בי"ד זה נאמר בעיקר ביחס לבית דין הגדול שהם יודעים בשבעים לשון כמו שנאמר אצל מרדכי, זהו בי"ד של שבעים שהם יודעים בשבעים לשון שזהו הכח שהם מופקעים לגמרי ממציאות האילמות אלא יש להם את כל כח הדיבור, וא"כ, על דרך כלל גם אצל רוב בני אדם שאינם יודעים כל השבעים לשון, יש להם צד מסויים של אילמות בעצם כח הדיבור שאין להם ידיעה בכל תוקף מציאות הדיבור שהוא דוקא בשבעים לשון, אצל יוסף שבא מלאך ולימדו את כל השבעים לשון, הכח של האילמות שבפה נעתק לגמרי והיה לו כח של דיבור שלם במדרגה של פה, -זהו "על פיך ישק כל עמי".

אבל התגלה השלב השלישי של הדיבור בבחינת דיבור תחתון של אות ברית קודש כל' המשנה "ראוה מדברת עם פלוני" שהוא חיבור זכר ונקיבה, וכשמתגלה הצד התחתון, שם כבר חל "ויפוזו זרועי ידיו" שנעשה מציאות של קלקול שאין גילוי של מציאות הדיבור בשלימות. וא"כ בצד התחתון שבדבר, שם חל עומק נקודת האילמות, דיבור שאינו יוצא לאות ברית קודש.

וא"כ, שלוש שלבים:

א. פנים הדיבור של האדם, "דיברתי אני עם ליבי".

ב. כח הדיבור המתגלה בפה.

ג. כח הדיבור התחתון במקום אות ברית קודש.

ודוגמא ברורה למשל שמתגלה בפרשת נח, אצל נח נאמר "איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח" שהוא נקרא צדיק במידת אות ברית קודש, היפך כל דורו שנאמר בהם "כי השחית כל בשר דרכו על הארץ", וכאשר חל המציאות של "הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר" נאמר שם שארבעים יום וארבעים לילה חל שם מציאות המבול, כלומר, שמציאות המבול עניינו הוא שכח האילמות נעשה א-ל - מ' מצד נקודת הקלקול, כמו שיש במדרגת מתן תורה את ב' האפשרויות אחרי ארבעים יום, או שתינתן תורה או שיהיה ח"ו - כמו שהיה - שבירת הלוחות, כך המבול שחל ארבעים יום, הוא חל מאותו הבחנה שמתפשט האור מהראשית, מהא-ל, וחל מציאות של התפשטות עד המ' עד הארבעים שבדבר שזהו הא-ל - מ', אלא שזה לא חל מצד נקודת התיקון, ואילו זכו היה ניתן תורה ע"י נח שהוא שורש נשמתו של משה כמו שאומרים חז"ל כידוע בדרך רמז על הפסוק "כי מן המים משיתיהו" דהיינו ממימי נח, כלומר, שאז היה ניתן התורה במדרגה של ארבעים דתיקון, אבל כאשר חל מציאות הקלקול, הדיבור נפל לתתא לאחר ארבעים יום,

כלומר, עצם הארבעים יום עצמם הופכים להיות מציאות של מבול, זהו הארבעים יום של ימי המבול כמו שנתחדד.

ומ"מ א"כ, שורש הדבר שמתגלה כמו שהוזכר בראשית הדברים, בכללות ממש המילה **אולם** משמשת בלשון הקודש בשתי פנים, היא משמשת בפנים ראשונות של **אולם** – "ואולם חי אני" שהוא הגבלת מציאות הדיבור מלשון של **אילמות**, והיא משמשת בלשון **אולם** בבחינת **מקום**, ועיקר בחינת המקום של אולם הוא במקום המקדש, יש את בית קודש הקודשים, יש את ההיכל, ויש את האולם, ולאחמ"כ בחוץ יותר, יש כבר את העזרות, עזרת כהנים – עזרת ישראל – עזרת נשים [ואופן החלוקה יש בו כמה פנים, הזכרנו בכללות ממש].

סדר התפשטות הדיבור ממקום קודש הקדשים

אבל להבין ברור, "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" והיינו שמקום הדיבור יוצא מבית קודש הקודשים – "וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים" כמו שנאמר אצל משה רבינו, זהו כח הדיבור שמתגלה ממקום הארון ומלמעלה מן הארון, משם מתגלה מקום הדיבור [–הסתירה המבוארת בחז"ל מהיכן מקום הדיבור והישוב, אבל שם הוא מקום שורש כח הדיבור שמתגלה מבית קודש הקודשים].

הדיבור שמתגלה מבית **קודש הקודשים** מתחיל להתפשט, וכשהוא מתפשט למקום **ההיכל** מתגלה – "וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ", כלומר שמה מתגלה מדרגת "הס מפניו כל הארץ", כידוע עד מאד **שהיכל** בגימטריא **הס** שמתגלה מקום השתיקה, זהו כאשר הקול מתפשט למקום ההיכל, –יש אופן שהשתיקה חלה מצד המקבלים ויש אופן שבדיבור עצמו, חל בו כבר צד מסויים של השתקה.

אבל כאשר הוא מתפשט ממקום ההיכל למקום **האולם**, שם הוא כבר נעשה **אלם**, שם כבר לא שומעים את מציאות קול ה'.

להבין ברור, עצם הקול עצמו שמתגלה בבית קודש הקודשים שזה הלפני ולפנים, זה מדרגת "דיברתי אני עם ליבי", זה מדרגת הדיבור שמתגלה בבית קודש הקדשים שעליו נאמר "וכל אדם לא יהיה באוהל מועד" וכמו שאומרים חז"ל שלעולם אין שמה מציאות של אדם, ומה שכהן גדול נכנס לבית קודש הקדשים היינו כמו שמבואר בדברי חז"ל, כידוע עד מאד מדברי רבותינו, ש"וכל אדם לא יהיה באוהל מועד" היינו שבאותה שעה הוא לא אדם אלא הוא בבחינת "דומה למלאך ה' צבאות",

–שמה הדיבור שמתגלה בבית קודש הקדשים שהוא בבחינת "דיברתי אני עם ליבי", כאשר האדם מדבר עם עצמו הוא מדבר בתוך פנימיותו שלו, זהו הגדרת קודש הקדשים שנקרא "**לפני ולפנים**" זה מקום של דיבור שכל מקומו הוא בתוך הפנים שלו, הוא לא יוצא למציאות לחוץ אלא הוא נמצא בתוך פנים ההוויה העצמית שזה מעין האדם שמדבר עם עצמו, וכידוע עד מאד מה שמבואר בדברי חז"ל ומובא בנפש החיים שבית קדש הקדשים הוא בבחינת לב של האדם שבהקבלה של מקום בבית המקדש למדרגת נפש, מקום בית קדש הקדשים הוא נקרא **לב**, זהו "דיברתי אני עם ליבי" – מדוקדק מאד – מדרגת הדיבור בבית

קודש הקדשים הוא בבחינת מקום שבבחינת אדם זהו דיבור של לב – "דיברתי אני עם ליבי" שהלב הוא מקום דיבורו שהוא מדבר.

הקול הזה כאשר הוא יוצא לחוץ, יש את האופן שהוא יוצא לזולתו ששמה מתגלה ה"היכל" כמו שהוזכר – "וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ" שבהיכל יש את ה"הס מפניו כל הארץ", אבל ב"וה' בהיכל קדשו" עדיין מתגלה מציאות הדיבור, כלומר – גם שמה אף שלא מתחיל מציאות של אילמות אבל מתחיל מציאות של שתיקה ששתיקה זה אילמות לשעה קלה.

אבל הדיבור הזה במדרגת היכל הוא כאדם המדבר לזולתו, שם נמצאים הכהנים לא רק כהן גדול אלא כל העבודה הפנימית של קטורת, עבודת המנורה, עבודת השולחן. שולחן ומנורה ומזבח הפנימי שנמצאים בתוך ההיכל אלו הם ג' הכלים ועבודתם ששייך לפנים, ושם הוא כבר מדבר לזולתו, זהו השלב השני של הדיבור.

וכאשר זה מתפשט הלאה למקום האולם ששם נקודת המעבר בין הקודש לבין מה שיוצא יותר לחוץ דהיינו מקום העזרות שהוא מקום מזבח החיצון ומקום כיור וכנו – שמה מתגלה כבר אופן שהדיבור נעלם – הדיבור שיש בו בחינה של שתיקה נעלם, זה ההבחנה שמתגלה באות ברית קודש כמו שמבואר בחז"ל ומובא כמה פעמים בגר"א, שהכלים החיצוניים, מזבח החיצון וכיור וכנו זה כנגד מקום אות ברית קודש ברגלי אדם, וזה מדוקדק מצד פשט הדברים, הרי בכיור נאמר "ורחצו את ידיהם ואת רגליהם" ועיקרו במדרגת הידים היורדים למקום הרגלים, זה מקום הרחיצה של כיור וכנו, וא"כ, בכללות מזבח החיצון הוא כנגד אות ברית קודש וכיור וכנו הם כנגד שני רגליו של אדם כמו שמביא הגר"א מיסוד דברי חז"ל, ונמצא שבמקום הזה אין מקום של דיבור מכח מדרגת האילמות שמתגלה שזה מקום האולם.

והרי שהאולם שמתגלה בבית המקדש הוא מלשון של אלם, להגביל את נקודת הדיבור שמתפשטת לחוץ שהדיבור איננו מתפשט לחוץ כפי שהוא מצטייר בצירו הפנימי.

אופן התפשטות הדיבור עד השבעים לשון

וכאשר מתגלה השלימות של המדרגה, כמו שהיה במדרגת מתן תורה, מתגלה שם מלכתחילה הכח של דבר ה', ולאחר מכן הכתיבה על גבי לוחות, ולאחר מכן ההתפשטות של הדבר שכתבו את התורה בשבעים לשון – "באר היטב" כלומר, זהו הדיבור שמתפשט ויוצא לחוץ.

אבל להבין בעומק, כאשר הוא מתפשט ויוצא לחוץ, הוא לא יוצא לחוץ באותו אופן שהוא היה בפנים, –קודם הזכרנו שמי שאינו בקי בשבעים לשון זה צד מסויים של אילמות, אבל השתא בפנים נוספות לדברים, כאשר מתרגמים את הדבר מתרגמים אותו ללשון תרגום שהוא ארמית ויתר על כן בהתפשטות שלו לשבעים לשון – ביחס לעצמות לשון הקודש כל הלשונות אינם אלא לשונות של אילמים, והרי הר"ן בתחילת נדרים מגדיר את שאר לשונות של האומות כלשונות שבדו להם מליבם כלומר, שבשאר כל הלשונות כולם אף שבוודאי יש

לכל דבר את השורש המדויק שלו אבל בערך למציאות הלשון הפנימית, כל דיבור שמתגלה בשאר הלשונות הם אינם אלא בגדר אילמות ביחס למציאות לשון הקודש. **זוה עומק ההגדרה של המדרגה הנקראת אולם**, כאשר הדיבור נמצא במקום בית קודש הקדשים או כשעדיין הוא נמצא בהיכל, הוא עדיין מתגלה באופן של דיבור גמור שהוא לשון הקודש כפי שראוי שיהא – וזהו לשון הקודש שהוא יוצא מבית קודש הקדשים והוא מתגלה בקודש שהוא מקום ההיכל.

אבל כשהוא יוצא למקום של מזבח החיצון, כלומר – היציאה שלו לחוץ היא הופכת להיות באופן שיש כאן כבר שורש למציאות של שבעים אומות, והדוגמא הברורה והפשוטה לדבר שהרי הדין הוא "מקבלים נדרים ונדבות מן העכו"ם" שיש להם שייכות להקרבה במזבח החיצון ועל אף שאין להם מציאות של הקטרה במזבח הפנימי ואין להם שייכות בהדלקת המנורה שבפנים וכמו"כ אין להם שייכות באכילת לחם הפנים, אבל יש להם שייכות במזבח החיצון – זה הדין ש"מקבלים נדרים ונדבות מן העכו"ם",

והרי שבמקום שנעשה ההעתקה של האולם שהוא מלשון של אולם שנעתק משם המציאות של הדיבור הפנימי, זה באותו מקום שיש כבר שייכות לאומות העולם. כלומר – שמה מתגלה האופן של ה"באר היטב" של השבעים לשון וה"באר היטב" בשבעים לשון, הוא עצם הצמצום של כח הדיבור של הלשון הקודש, שכאשר הוא מיתרגם – וק"ו כאשר תרגמו את התורה ליוונית שחשך העולם ג' ימים כמו שאומרת הגמ' – משתבשת צורת גילוי מכח התירגום שבדבר מכפי שהוא מצטייר בצורתו האמיתית במקורו, בלשון הקודש, וזה גופא מציאות האילמות שבדבר.

הבי"ד שישבו בלשכת הגזית שהיו בי"ד של שבעים ואחד, [שבעים ואב"ד על גביהם, או שבעים ושנים שנשיא על גביהם, וכהגדרה כוללת בי"ד של שבעים ואחד ואב"ד על גביהם] שהם בקיאים היטב בשבעים לשון, הגדרת הדבר הוא שהם בקיאים להבין איך הציור של צורת הדברים האמיתית מתראה בשורשו של הדיבור ואיך נעשה נקודת ההשתנות שלו כאשר הוא מועתק לשבעים לשון – וזה הרי הגדר של "לשכת הגזית" שממש יוצאת הוראה לישראל – לעולם.

זה לא שהם בקיאים בשבעים לשון כנקודת בקיאות חיצונית, פשוט וברור שלא, וזה גם לא היכי תימצי לדעת דברים בלבד, אלא עומק הדבר שהם בקיאים בשבעים לשון, כמו שנתבאר, זה להבין איך צורת הדברים מתראה בשורשה בלשון הקודש, ואיך היא מתראה כאשר היא מיתרגמת לשבעים לשון שחל בה אופן של צמצום, אופן של אילמות. מי שבקי בלשון הקודש ובקי בשבעים לשון, והוא בקי א"כ, איך מתראה הדבר בלשון הקודש ואיך הצמצום שלו והאילמות בשאר לשונות, הוא גופא מאיר את הדבר באופן כזה שהאור של האור הפנימי מאיר בתוך השבעים לשון.

העומק של 'פתח פיך לאלם'

זה ההגדרה של "פתח פיך לאלם", וכמו שמביאה הגמ' את הפסוק של "פתח פיך לאלם" כמקור לדין "טענינן" בדיני ממונות, מהו השורש של "פתח פיך לאלם"? השורש של הדבר

הוא מלשכת הגזית, מבית דין הגדול שמשם יוצאת תורה והוראה לישראל, ומשם נעשה שורש הדבר שמדברים בלשון הקודש ומגלים את השבעים לשון כפי שראוי, זהו "פתח פיך לאלם", מאירים לו מעומק האור הפנימי של הדיבור שמתפשט לאותו מקום של אילמות. "פתח פיך לאלם" כלומר, מי שחסר לו נקודת הטענה זה מחמת שהדיבור הפנימי נעלם ממנו שאז מתגלה רק דיבור חיצון כשלעצמו, וכשמאירים לו את הדיבור הפנימי מכח כך הוא מאיר בשבעים לשון ומשם מגיע עומק נקודת הדיבור שנתחדד בעומק נקודת תיקונו כפי שהוזכר.

וא"כ, כאשר מדרגת האילמות מתגלה מצד הקלקול כמו שנתחדד, המציאות של הדבר היא שנעשה צמצום בדיבור, או בדיבור של פה או בדיבור של אות ברית קודש, שזה עיקר האולם ביחס למקום בית קודש הקודשים אבל במקום הפנים כמו שהוזכר, שם השלימות של האילמות בתוך לבו של האדם ובשורש בית קודש הקודשים ששמה מתגלה הדיבור הגמור של "דיברתי אני עם ליבי"

מהות הקול שיתגלה לעתיד לבוא

ולפי"ז להבין ברור, שלימות אור הגאולה במהרה בימינו היא "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", "ה' אחד ושמו אחד" כוונת הדבר, שכלפי מה שנאמר "אחת דיבר אלקים", כאשר "יהיה ה' אחד ושמו אחד" יחזור ויתגלה הדיבור אחד שהיה מעיקרא, ומה שקודם לכן זה היה בבחינת "דיברתי אני עם ליבי" שזולתו אינו שומע בחוץ ויתר על כן כשהוא משתלשל לתתא באות ברית קודש, שאין את מקום הגילוי של הדיבור השלם, כאשר יתגלה "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", הקול הפנימי שאינו יוצא לחוץ, הוא זה שיתגלה אצל כל מציאות הנבראים כי מכיון שמתגלה ש"ה' אחד ושמו אחד" שהכל הוא מציאות של אחד א"כ, כמו שבמדרגת "דיברתי אני עם ליבי" שיש במציאות של פנים זה באופן שהוא שומע את עצמו מדבר בתוך עצמו, כאשר מתגלה כל קומת הבריאה כולה שחוזרת ומתאחדת שזהו "ה' אחד ושמו אחד" א"כ, הקול שישמע במציאות הבריאה זה לא קול ששומעים אותו מבחוץ, אלא זה קול שכל הבריאה כולה תשמע את אותו קול שהיה במתן תורה של ה"אחת דיבר אלקים", אלא ששם היה "שתים זו שמעתי", אבל לעתיד לבוא יחזור ויתגלה אותו קול שהוא "קול גדול ולא יסף - ולא פסק" כדברי חז"ל שהוא עדיין עומד בתוקפו בעומק בהירותו, רק אי אפשר לשמוע אותו.

-ובחיצוניות זה מכח קול המונה של רומי כמו שאומרת הגמ', אבל בעומק זה נובע מעצם הנפילה של השורש שב"שתים זו שמעתי" מעיקרא.

כאשר הקול מתגלה באופן של אחד, כל הדיבורים כולם יהיה בבחינת דיבור שכולו פנים, זה נקרא "ליבא לפומא לא גליא" כפשוטו, כמו שמבואר בגמ' בסנהדרין ומעין כך בשאר לשונות חז"ל- "לליבי גיליתי לפומי לא גיליתי" וכו' שלא נתגלה זמן הגאולה עדיין.

אבל בעומק כוונת הדברים הוא, הגאולה היא באותו קול של "לליבי גיליתי לפומי לא גיליתי" כלומר, הוא לא קול שמדבר בחוץ אלא הוא קול שמדברים בפנים, אלא שכפשוטו כשיגיע זמן הגאולה יהיה גם "לפומי גיליתי", אבל בעומק לפי מה שנתחדד, כשיגיע זמן

הגאולה כולם ישמעו את הקול של ה"מדבר אליו" מבית קודש הקודשים שיתגלה המדרגה הפנימית של הדיבור של "דיברתי אני עם ליבי", של ה"לליבי גיליתי", "צור לבבי וחלקי הוי"ה לעולם", "קודשא בריך הוא ליבם של ישראל". כשיתגלה קודשא בריך הוא בליבם של ישראל- "ושכנתי בתוכם - בתוך כל אחד ואחד", בליבו של כל אחד ואחד, אז ה"דיברתי אני עם ליבי" כביכול, של הקב"ה יתגלה אצל כל יחיד ויחיד, זה שלימות מדרגת האילמות של קדושה.

האולם מצד החיצוניות כמו שהוזכר, מצמצם את יציאת הפנים של הדיבור לחוץ אבל בעומק, הוא גורם לידי כך שהקול נשאר תמיד באופן של פנים והוא לעולם לא יוצא לחוץ, וכשהוא נשאר לעולם באופן של פנים הוא הופך להיות אלים ותקיף וחזק, כשיתגלה שלימות נוקפו אז יתגלה "קול ה' על המים" שלימות קולו של הקדוש ברוך הוא.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,

וכן מקובץ שאלות ותשובות

לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי

והשו"ת דרך הפקס,

יש לשלוח בקשה

למספר הפקס]

03-548-0529

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א

מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231

בלבבי משכן אבנה

הפצה אברומוביץ 03.578.2270 משלוח ברחבי העולם

AVAILABLE IN THE USA FROM SHIRA DISTRIBUTORS 718.871.8652

ספר עולם ברור הוא ליקוט של שיעורים שמקיף ומברר נקודה אחת בהלכות דעות וחובות הלבבות. בחלקו האחרון מופיעים שיעורים שנמסרו לאור תקופתנו, וכן שיחה נוגעת לתקופתנו מאת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, היוצאת לאור לראשונה. 392 עמודים

מטרתו של ספר נפש החיים שער ד' עם פירוש בלבבי משכן אבנה הוא, לברר מהו עניינה ומהותה של התורה הקדושה, ואת יחס חיבורו של ה'אדם' לתורה הקדושה, בכל מדוגותיה.

562 עמודים

ספרי אברומוביץ

רח. קוטלר 5,

בני ברק 03.579.3829

הפצת ספרי קודש

רח. דוד 2,

ירושלים 02.623.0294

ספרי מאה שערים

רח. מאה שערים 15,

ירושלים 02.502.2567

ניתן להשיג גם בסניפי ספרי אור החיים